

РЕШЕНИЕ

№ 19

гр. Стара Загора, 12.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**РАЙОНЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, VII-МИ ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на тринадесети декември през две хиляди
двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Свилен Жеков

при участието на секретаря Маргарита Огн. Н.а
като разгледа докладваното от Свилен Жеков Гражданско дело №
20225530101846 по описа за 2022 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 103 - 257 от Гражданския процесуален
кодекс /ГПК/.

Ищцата С. М. В. твърди, че на ***** г., около 17:00 часа, на път 111-503,
на 13 км. + 900 м., общ. Опан, водачът Н. Т. С. на лек автомобил марка и
модел „*****“, с рег. № ***** , губи управление над автомобила си и
реализира ПТП, като навлиза в насрещната пътна лента и блъска челно лек
автомобил марка и модел „*****“, с рег. № ***** , управляван от В.
В. В., с пътник в същия автомобил ищцата, като при инцидента ѝ били
причинени телесни увреждания.

За произшествието бил съставен Констативен протокол за ПТП с
пострадали лица с рег. № ***** г. и образувано досъдебно производство №
***/* г., по описа на РУ - Стара Загора.

След злополуката ищцата била транспортирана от екип на ЦСМП в
УМБАЛ „Проф. д-р Ст. Киркович“ АД и приета в Спешното отделение с
оплаквания за натъртване в областта на гърдите и оток на дясна глезенна
става. Направен ѝ бил преглед и рентгенография на гръден кош и бял дроб с

поставена диагноза: контузия на гръдния кош. На 21.09.2021г. бил издаден болничен лист за временна неработоспособност в продължение на 14 дни. След това на **** г. ѝ била направена последваща рентгенография на дясна глезенна става, а на **** г. извършен преглед, след който била определена диагноза: навяхване и разтягане на ставните връзки на глезена. Пътният инцидент причинил на ищцата внезапно и неочаквано увреждане на здравето довело до редица болки и страдания за нея. Заради контузията на гръдния ѝ кош чувствала болки и дискомфорт при дишане. А поради навяхването и разтежението на ставните връзки на глезена ѝ не можела да стъпва пълноценно на десния си крак и при ходене била принудена да накуцва. Отокът около глезена ѝ получил се вследствие на травмата бил силно болезнен и предизвиквал трудности в ежедневието ѝ живот при ходене, изкачване на стълби, къпане, обличане и други. При натоварване и физическа активност болките се усилвали, като и до настоящия момент продължава да има оплаквания при промяна на времето и при по-усилни движения. Това в съчетание с болките и дразнененията от останалите натъртвания и охлузвания по тялото довело до нарушения в съня ѝ, заради което през деня се чувствала отпаднала и летаргична. Изживеният силен стрес от произшествието е рефлектирал върху общото емоционално състояние на ищцата. В резултат на ПТП страдала от честа смяна на настроенията, изпитва приливи на страх и безпокойство. Притеснявала се да се качи в автомобил, чувства се напрегната и неуверена, когато се возела в МПС. Страхувала се, че злополуката може да се повтори отново.

Видно от представения Констативен протокол за ПТП с пострадали лица и справката, извършена на страницата на Информационен център към Гаранционния фонд, към момента на събитието, виновният водач е управлявал лек автомобил марка и модел „*****“, с рег. № *****, който е имал валидна задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, сключена със ЗАД „ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, с полица валидна от 27.11.2020 г. до 26.11.2021 г. Във връзка това, на 05.01.2022 г. ищцата отправила молба - претенция с вх. № *****г. до застрахователя на отговорния за ПТП водач - ответника ЗАД „ДаллБогг: Живот и здраве“ АД, с искане да бъде определено и изплатено дължимото застрахователно обезщетение. Към настоящият момент застрахователят е изплатил 710 лв. застрахователно обезщетение.

Моли съда да постанови решение, с което да осъди ответника да ѝ заплати обезщетение в размер на 5 000 лв. за претърпените неимуществени вреди, изразяващи се в болки, страдания и психически стрес, в резултат на ПТП, настъпило на ***** г., при което са ѝ причинени телесни повреди, ведно със законната лихва върху претендираната главница, считано от датата на уведомяване на застрахователя за настъпилото произшествието, посредством молба-претенция от 05.01.2022 г., до датата на окончателното изплащане на обезщетението. Претендира разноски.

В законоустановения срок по чл. 131, ал. 1 ГПК е депозиран отговор на исковата молба от ответника като е взето становище за неоснователност на иска.

Изяснява, че пред застрахователя била предявена претенция за изплащане на застрахователно обезщетение от ищцата за причинени неимуществени вреди вследствие на ПТП от ***** г., във връзка с което била образувана застрахователна преписка № *****. По същата била определено и изплатено застрахователно обезщетение в размер на 710 лв. с преводно нареждане от 04.08.2022 г.

Ответникът сочи, че оспорва изцяло предявената искова претенция за неимуществени вреди - по основание и по размер вкл. всички твърдения в исковата молба по основанията на предявената претенция за неимуществени вреди. Оспорва твърденията в исковата молба, че процесното произшествие било настъпило единствено по причина от действията на водача Н. С. при управлението на лек автомобил „****“ с рег. № *****, т.е. оспорва твърденията за механизъм на процесното произшествие, така както същият е описан в исковата молба, както и че същият се е осъществил само поради нарушение на правилата за движение от страна на водача С.. Оспорва твърденията, че поради осъществяване на ПТП от ***** г., за ищеца да са настъпили описаните в исковата молба телесни травми и здравословни състояния. Оспорва твърденията, че в причинно - следствена връзка с механизма на произшествието, за ищеца са настъпили телесни травми и здравословни състояния като посочените в исковата молба. Оспорва твърдението, че спрямо ищеца като самостоятелни увреждания са настъпили сочените в исковата молба: контузия на гръдния кош; навяхване и разтягане на ставните връзки на глезена. Оспорва твърдението, че е пострадала

психиката на ищеца, че същия сънува кошмари, че има проблеми със съня вследствие процесното ПТП. Оспорва, че същият е в депресивно състояние. Оспорва твърденията, че и към момента е затруднен нормалният начин на живот на ищеца поради травма, настъпила при произшествието. Изцяло оспорва твърденията, че възстановителния период от травмите, настъпили за ищеца от процесния инцидент не е завършил, тъй като не били налични данни за продължаващо лечение, рехабилитация или друго, обозначаващо незавършило лечение, вкл. към настоящия момент.

На самостоятелно основание оспорва твърдението, че заявените с исковата молба вреди са настъпили в пряка, непрекъсната причинно-следствена връзка от осъществяване механизма на транспортния инцидент. Твърди изключителен принос на пострадалия за настъпване на травми при осъществяване на транспортния инцидент - поради извършени като пътник в лек автомобил „****“, нарушения на установени от ЗДвП правила. Поддържа, че причина за настъпване на телесните травми за пострадалия е извършено нарушение на разпоредбите на Закона за движение по пътищата и Правилника за прилагането му и са възникнали поради липсата на обезопасяване чрез поставяне на обезопасителен колан по време на превоза. С това си поведение, в нарушение на разпоредбата на чл. 137А от ЗДвП, пострадалият - като пътник в лек автомобил марка „****“ е създал предпоставките за настъпването на травми при осъществяване механизма на произшествието и е улеснил тяхното възникване. Поддържа, че телесните травми в конкретния им морфологичен характер и тежест са настъпили за пострадалия като резултат от липсата на обезопасяване чрез поставен предпазен обезопасителен колан, представляващо нарушение на императивна правна норма - чл. 137а ЗДвП.

Освен всичко изложено оспорва и претенцията по размер като завишена. На самостоятелно основание, исковата сума, претендирана за обезвреда на неимуществени вреди е недължима и поради съпричиняване на ищцата за настъпване на сочения вредоносен резултат, поради което следвало да бъде приложена разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от Закона за задълженията и договорите. Оспорва изцяло иска за присъждане на лихва по претенцията за неимуществени вреди. Моли за отхвърляне на иска, претендира разноси.

Старозагорски районен съд, като съобрази правните доводи на страните, събраните писмени и гласни доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Предявен осъдителен иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди с правно основание чл. 432, ал. 1 от Кодекса на застраховането /КЗ/.

Процесуална предпоставка за надлежното упражняване правото на иск е увреденият да е сезирал с искане за плащане на застрахователно обезщетение застрахователя по реда на чл. 380 КЗ. Това е абсолютна **положителна процесуална** предпоставка за упражняване на правото на иск пред съда, предвидена в специален закон и свързана с изтичането на определен срок - чл. 498, ал. 3 КЗ. Срокът е тримесечен, регламентиран в чл. 496, ал. 1 КЗ и с изтичането му преди или по време на процеса е обусловена допустимостта на претенцията. В случая осъдителният иск е допустим /вж. писмени доказателства, л. 18-20 от делото/.

Съгласно чл. 429, ал. 1, т. 1 КЗ с договора за застраховка „Гражданска отговорност“ застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в застрахователния договор застрахователна сума отговорността на застрахования за причинените от него на трети лица **имуществени и неимуществени** вреди, които са пряк и непосредствен резултат от застрахователното събитие. Увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ /чл. 432, ал. 1 КЗ/. Застрахователят по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ по смисъла на чл. 429, ал. 1 и чл. 477 КЗ отговаря за чужди виновни действия и по характер отговорността му е гаранционно – обезпечителна. Той има задължението да покрие в границите на определената в застрахователния договор застрахователна сума отговорността на застрахования за причинените от него вреди на трети лица, които са пряк и непосредствен резултат от застрахователното събитие. Отговорността на застрахователя по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ е функционално обусловена от деликтната отговорност на застрахования – пряк причинител на увреждането.

Правната норма, регламентирана в чл. 432, ал. 1 КЗ, урежда и гарантира правната възможност на увреденото лице да предяви пряк иск за обезщетяване на претърпените вреди срещу застрахователя, с когото делинквентът или отговорно за неговото противоправно деяние лице е сключил договор за застраховка “Гражданска отговорност”, обезпечаваща неговата деликтна отговорност. Фактическият състав, от който възниква имуществената отговорност на застрахователя за заплащане на застрахователно обезщетение на увреденото лице, обхваща следните две групи материални предпоставки /юридически факта/: 1/ застрахованият виновно да е увредил ищеца, като му е причинил **имуществени или неимуществени вреди**, които от своя страна да са в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на застрахования и 2/ наличие на застрахователно правоотношение, произтичащо от договор за застраховка “Гражданска отговорност” между делинквента и ответника - застраховател.

С доклада по делото на основание чл. 146, ал. 1, т. 4 ГПК са обявени за **безспорни** между страните по делото правнорелевантните обстоятелства, **а и между страните не са спорни фактите**, че 1/ на ***** г., около 17:00 часа, на път 111-503, на 13 км. + 900 м., общ. Опан е настъпило ПТП между водачът Н. Т. С. на лек автомобил марка и модел „*****“, с рег. № ***** /управляван от Н. С./ и лек автомобил марка и модел „*****“, с рег. № ***** , управляван от В. В. В., с пътник в същия автомобил ищцата, 2/ към датата на настъпване на ПТП била налице валидна застраховка „Гражданска отговорност“ между водача, управлявал лек автомобил марка и модел „*****“, с рег. № ***** и ответника, 3/ предявяването на застрахователна претенция от ищцата към ответника на 30.03.2020 г. и 4/ че е заплатено застрахователно обезщетение на ищцата от ответника в размер на 710,00 лв. на дата 04.08.2022 г. – след подаване на исковата молба.

Тъй като застрахователят по договор за “Гражданска отговорност” е заплатил доброволно в хода на настоящото съдебно производство застрахователно обезщетение на увредения от процесното ПТП в размер на сумата от 710,00 лв., настоящата съдебна инстанция приема, че **ответникът е признал** настъпването на всички правнорелевантни факти, от които възниква претендираното главно притезателно право /същото се установява според

обявените за безспорни с доклада по делото факти и тези по които страните не спорят/, а именно - 1. наличието на действително застрахователно правоотношение между делинквента и ответника по договор за застраховка "Гражданска отговорност", който е обезпечил неговата деликтна отговорност към момента на настъпване на ПТП и 2. Застрахованият /Н. Т. С. / чиято деликтна отговорност през процесния период е била обезпечена чрез сключване на договор за застраховка "Гражданска отговорност" при ответното дружество, виновно е увредил ищцата, като ѝ е причинил неимуществени вреди, които от своя страна са в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на застрахования. Това се установява и от доказателствата по делото – констативен протокол за ПТП от ***** г. /л. 6 от делото/ и представените медицински документи /л. 9-11 от делото/. В тази връзка следва изрично да се посочи, че в о.с.з. от 15.01.2021 г. ответникът, уточнявайки отговора на исковата молба, изрично заяви, че „не оспорва вината на водача застрахован при ответника“, а поддържа единствено, че не е налице негова изключителна вина с оглед направените възражения за съпричиняване, които ще бъдат обсъдени по-долу. Поради тези уточнения, а и поради наличието на изрично признание на ответника за настъпване на правнорелевантните факти обуславящи възникването на притезателното право обективизирано в извършеното доброволно плащане се явяват явно неоснователни възраженията в отговора на исковата молба досежно наличието на случайно деяние, оспорването на констатациите в протокола за ПТП, вината на водача А. Д. и липсата на каквито и да било увреждания претърпени от ищеца. Ако ответникът е считал, че всички тези обстоятелства, които са от естество да изключат неговата отговорност са били налице е следвало да откаже изплащането на каквото и да било застрахователно обезщетение.

По делото бе установено по несъмнен начин настъпването на застрахователно събитие през действието на процесния договор за застраховка "Гражданска отговорност" – ***** г. /факт обявен за безспорен между страните/ и поради това съдът приема, че застрахователното покритие обхваща отговорността на причинителя на ПТП. **Налице са всички материални предпоставки за възникване на спорното материално право по чл. 432, ал. 1 КЗ.**

Единственото спорно по делото обстоятелство остава дали с

изплащане на застрахователно обезщетение от 710,00 лв. в хода на процеса са напълно репарирани действително причинените неимуществени вреди при настъпване на процесното застрахователно събитие и свързаните с него оспорвания за всички получени от ищцата увреждания, вкл. възраженията за съпричиняване поради непоставен предпазен колан.

В тази връзка се установи по делото, че в деня на ПТП ищцата е посетила рентгенография в УМБАЛ „Плоф. Д-р Стоян Киркович“ АД, като не е била приета за болнично лечение /така медицински документи, л. 11-12 от делото/. От заключението на назначената по делото съдебно-медицинска експертиза /л.103-108 от делото/, което е компетентно и обективно изготвено, вкл. неоспорено от страните се установява, че ищцата вследствие на настъпилото ПТП от ***** г. е получила **следните две увреждания** – контузия на гръдния кош и навяхване /разтягане на ставните връзки/ на дясна глезенна става. Не са налице данни за счупвания или контузии на лицеви кости, вкл. в областта на гръдния кош или десния глезен на ищцата /така обяснение на в.л. в о.с.з. от 13.12.2022 г./ Обичайният период на възстановяване от тези увреждания е около **три седмици** /навяхване /разтягане на ставните връзки/ на дясна глезенна става// и **две седмици** за другото увреждане – контузия на гръдния кош – така изрично в.л. в о.с.з. на 13.12.2022 г. Вещото лице е категорично, че лечението е проведено адекватно, като изрично сочи в експертизата и своите обяснения в о.с.з., че ищцата през възстановителния период е търпяла **умерени** по интензитет болки и страдания и рехабилитация предвид характера на травмите не се е налагала. Не са налице каквито и да били данни за травми/увреждания на ищцата преди датата на ПТП или здравословни оплаквания. Към настоящия момент ищцата е възстановена напълно и **няма усложнения от травматичните увреждания, вкл. изгледи** да има бъдещи последици за нейното здраве. В о.с.з. на 13.12.2022 г. в.л. изясни, че не се е налагало обездвижване на части от тялото на ищцата, не се е налагал болничен престой, като се е налагало тя да пие обезболяващи една седмица. Контузията на гръдния кош е водела до затруднения в движението на снагата и дихателни движения особено през първата седмица, като след втората седмица болките следва да изчезнат, а травмата в десния глезен е довела до наличие на тежък оток, който е затруднявал и причинявал дискомфорт в придвижването. С оглед категоричното заключение на вещото лице **възраженията** в отговора на

исквата молба относно липсата на увреждания на ищцата вследствие на ПТП са **неоснователни**. По отношение на лечението следва да се посочи от една страна, че същото е проведено адекватно, като при определяне на обезщетението съдът възприема за релевантен възстановителен период посоченият от вещото лице в заключението на съдебно-медицинската експертиза от три седмици //навяхване /разтягане на ставните връзки/ на дясна глезенна става// и две седмици за другото увреждане - контузия на гръдния кош. Следва да се посочи още, че възражението на ответника за съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалата, поради непоставен предпазен колан не само не се установи категорично, напротив бе установено, **че е била с поставен колан при катастрофата** – 1/ така т. 11 от заключението на съдебно медицинската експертиза, в което се сочи, че при липса на поставен колан травматичните увреждания са щели да бъдат значително по-тежки /това становище на в.л. е потвърдено в о.с.з./, като в.л. уточнява, че относно травмата в десния глезен на ищцата поставянето или не на предпазен колан е и без значение за настъпването на тази травма и 2/ в тази връзка са налице и гласни доказателства – св. В. В. сочи, че ищцата е била с поставен предпазен колан, които се потвърждават и от вещото лице.

От показанията на св. В. В. и В. В. се установява, че непосредствено след ПТП на ***** г. ищцата е посетила спешен център, където е била прегледана, били са й направени рентгенови снимки и е била освободена за домашно лечение – бил й издаден болничен лист за четиринадесет дни. Оплаквала се от болки в гърдите, корема, таза и крака, като видими рани е нямала с изключение на две черти отпред на гърдите и корема /така показания на св. В. В., макар, че от друга страна самият той сочи, че не е бил вътре на прегледа на ищцата/. В болницата на ищцата не са били поставяни шини или да е била обездвижвана по друг начин. Първоначално се е налагало да лежи, като св. В. В. сочи, че ищцата е лежала три седмици и едва след това придвижването било по-добре, а св. В. В., че ищцата е лежала изцяло над седмица. Не е ходила с помощни средства – бастун, патерици. Домакинската работа било поета от св. В. В. за около месец, което и притеснявало ищцата. Ищцата се е върнала на работа, макар и с известни затруднения, след изтичане на болничния лист за четиринадесет дни. Ходела е и се е прибирала сама от работа с градски транспорт. Свидетелите сочат, че след катастрофата ищцата е била много притеснена, уплашена и стресирана – отказвала е да се

качва на автомобил, като след много уговорки се е съгласявала да се вози с много страх. Имала е затруднения със съня. Св. В. В. сочи, че ищцата е започнала да се вози в лек автомобил след месец и нещо, а св. В. В. – след пет месеца. След настъпване на ПТП –то ищцата е пиела обезболяващи и успокоителни. На рехабилитация не е ходила, посетила е психолог, но лекарства във връзка с нейната психика не са ѝ били изписвани. Настоящият съд **дава вяра** на показанията на двамата свидетели относно наличието на травми на ищцата на гръдния кош и десен глезен /установени и от в.л./, прегледа ѝ в спешния център, затрудненията ѝ в начина на живот за около три седмици вследствие на болки от травмите, поемането на домакинската работа на ищцата от св. В. В. за около месец, притесненията на ищцата след настъпването на ПТП и страхът ѝ да се качва в лек автомобил за около месец, прием на обезболяващи и успокоителни, посещение на психолог, липса на необходимост от рехабилитация, обстоятелствата при които ищцата е започнала да ходи на работа с градски транспорт и **не дава вяра** на показанията на св. В. В. в частта им, че поради получените травми ищцата е лежала три седмици – това противоречи на останалите доказателства – св. В. В. посочи една седмица, в.л. медицински експерт също установи необходимост от медицинска гледна точка за период от една седмица и отделно от това твърдение на свидетеля В. В. обективно противоречи на обстоятелството, че ищцата е започнала да ходи на работа след две седмици, т.е. очевидно не е лежала три седмици. **Не дава вяра** на показанията на свидетеля В. В. относно наличието на две черти отпред по тялото на ищцата – от една страна свидетелят сам заяви, че не е влизал на прегледа заедно с ищцата и от друга страна подобна травма не е установена от в.л. медицински експерт. **Противоречия се наблюдават** и в показанията на свидетелите относно периода, в който ищцата не се е качвала на лек автомобил – месец /св. В. В./ или пет месеца /св. В. В./.

Във връзка с психическото състояние на ищцата след инцидента по делото бе изслушано заключение на съдебно-психологична експертиза от което се установява, че към датата на изследването /12.02.2022 г./, което е около година и три месеца след инцидента, ищцата е показала тревожност и остатъчен страх и сигнали за стрес без клинична значимост. Вследствие на ПТП ищцата е получила емоционален стрес с висока тревожност, депресивна симптоматика и емоционална лабилност, които не са отшумяли напълно.

Дори към днешна дата за пълно възстановяване на психиката на ищцата вещото лице препоръчва ползване на психотерапевтична подкрепа, което означава, че дори към днешна дата ищцата има остатъчни оплаквания от психологически характер. В о.с.з. в.л. изяснява, че ищцата е имала стресови изживявания във връзка с ПТП извън обичайните изразяващи се в **умерена** депресивна симптоматика, не е налице необходимост от консултация с психиатър поради моралната подкрепа на семейството на ищцата. Това се дължало основно на обстоятелството, че механизмът на ПТП е представлявал челен удар. Положително е, че острата стресова реакция вече е преминала, но са останали депресивната симптоматика и невротизацията на личността. Ищцата е споделила за страх от пътуване с лек автомобил и по-точно при по-висока скорост – над 70 км/ч. В.л. изяснява, че ако психическата травма не бъдела преодоляна с психотерапевтична подкрепа можела да прерасне в посттравматично стресово разстройство. По отношение на психическото състояние на ищцата преди инцидента в.л. сочи, че ищцата е имала нормален начин на живот. С оглед категоричното заключение на вещото лице и свидетелските показания **възраженията** в отговора на исковата молба относно липсата на последствия за психиката на ищцата вследствие на ПТП са **неоснователни**.

От заключението на съдебно-автотехническата експертиза и свидетелските показания на св. В. В. /в частта им относно настъпването на ПТП/ се установява следното: на ***** г., в землището на с. Бяло поле на път 503 посока север се е движел лек автомобил „*****“ с рег. № *****, управляван от водача В. В., а в същото време посока юг се е движел лек автомобил „*****“ с рег. № ***** управляван от Н. С.. ПТП е настъпило в зоната на км 12+950, като водачът на лекия автомобил „*****“ е навлязъл в лентата за движение на лекия автомобил „*****“, като е настъпил удар на предните леви челни части на двата леки автомобила /челен удар/. Водачът на лекия автомобил „*****“ е имал техническа възможност да предотврати настъпването на ПТП, като не навлиза в лентата за насрещно движение. В о.с.з. в.л. изясни, че водачът на „*****“ при така стеклите се обстоятелства, не е имал техническа възможност да спре преди мястото на удара и същият за него е неизбежен. Вещото лице е категорично, че за водача Н. С. /водачът на лекия автомобил „*****“/ ударът е бил предотвратим – единствено е било необходимо да контролира непрекъснато МПС и да не

навлиза в насрещната лента за движение. Поради това настоящият съд приема от фактическа страна за доказано, че действията на водача Н. С., който не е съобразил обстоятелството, че следва да се движи в своята лента за движение и навлизайки в насрещната лента е предизвикал ПТП. В заключение може да се обобщи, че механизма на настъпване на ПТП е установен с помощта на вещо лице, изготвило заключение по съдебна автотехническа експертиза, като е установено, че водача на застрахования в ответното застрахователно дружество лек автомобил „*****“ с рег. № ***** е причинил на ***** г. около 17,00 часа в землището на с. Бяло поле на път 503 пътно-транспортно произшествие, като е навлязъл в лентата за движение на лекия автомобил „*****“, като е настъпил удар на предните леви челни части на двата леки автомобили /челен удар/, при който са причинени имуществени повреди на двата автомобиля и телесни увреждания на С. В. – ищец. Установената с помощта на вещо лице техническа причина, довела до възникването на ПТП, до възникване на удара между застрахования лек автомобил „*****“ и лекия автомобил „*****“ е навлизане в насрещното движение от страна на водача на лекия автомобил „*****“. Водачът на л.а. „*****“ не е имал техническа възможност да предотврати ПТП, като той с поведението си не е допринесъл за пътния инцидент.

От ответната страна е направено **възражение за съпричиняване** от страна на пострадалата с правно основание чл. 51, ал. 2 ЗЗД изразяващо се в непоставяне на предпазен колан, по което съдът дължи произнасяне. Според разпоредбата на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, когато увреденият е допринесъл за настъпване на вредите обезщетението може да се намали. Разпоредбата е ясна, но и според практиката на ВКС /**решение № 144/27.12.2016 г. на ВКС по т.д. № 1000/2015 г., II т.о., решение № 206/12.03.2010 г. на ВКС по т.д. № 35/2009 г., II т. о., решение № 98/24.06.2013 г. на ВКС по т.д. № 596/2012 г., II т.о., решение № 151/12.11.2012 г. на ВКС по т.д. № 1140/2011 г., II т. о., решение № 154/31.10.2011 г. на ВКС по т.д. № 977/2010 г., II т.о., решение № 27/15.04.2015 г. на ВКС по т.д. № 457/2014 г., II т.о. и др.** / не във всеки случай на наличие на противоправно поведение на увреденото лице е налице основание за намаляване на обезщетението на основание чл. 51, ал. 2 ЗЗД, а само тогава, когато нарушението и конкретно това на ЗДвП и ППЗДвП е в пряка причинна връзка с настъпилия вредоносен резултат, т. е. последният е тяхно следствие. Съобразно разясненията, дадени в ТР № 1/2014 г. на ОСТК

на ВКС, съпричиняването на вредата изисква наличие на пряка причинна връзка между поведението на пострадалия и настъпилия вредоносен резултат, но не и вина. Приносът на увредения-обективен елемент от съпричиняването, може да се изрази в действие или бездействие, но всякога поведението му трябва да е противоправно и да води до настъпване на вредоносния резултат, като го обуславя в някаква степен. В този случай трябва да бъде направено разграничение между допринасянето на пострадалия за възникване на самото ПТП, като правно значим факт, който обуславя прилагането на чл. 51, ал. 2 ЗЗД и приноса му за настъпване на вредата спрямо самия него, който факт също води до приложението на чл. 51, ал. 2 ЗЗД. Само по себе си дори нарушението на установените в ЗДвП и ППЗдвП правила за движение по пътищата не е основание да се приеме съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия, водещо до намаляване на дължимото обезщетение, тъй като е необходимо нарушението да е в пряка причинна връзка с настъпилия вредоносен резултат, т.е. последният да е негово следствие, доколкото приложението на чл. 51, ал. 2 ЗЗД е обусловено от наличието на причинна връзка между вредоносния резултат и поведението на пострадалия, с което той обективно е създал предпоставки за настъпване на увреждането. Приносът трябва да е конкретен и да се изразява в извършването на определени действия или въздържане от такива на пострадалото лице, както и да е доказан, а не хипотетично предполагаем. Дали поведението на пострадалия е допринесло за увреждането, подлежи на установяване във всеки конкретен случай като съдът следва да прецени доколко действията на пострадалия са допринесли за резултата и въз основа на това да определи обективния му принос-определянето на степента на съпричиняване зависи от конкретното проявление на визираните действия в конкретния причинен процес.

В случая от анализа на доказателствата по делото не се установява, че пострадалата е допуснала твърдяните от ответното дружество нарушения на ЗДвП, които да са в пряка причинна връзка с настъпилия вредоносен резултат и поради това настоящият съд приема, че пострадалата не е допринесла за вредоносния резултат, предвид факта, че няма данни по делото да е нарушила някоя разпоредба на ЗДвП. **От страна на ответника, чиято е доказателствената тежест в процеса не са ангажирани доказателства в тази връзка, вкл. възражението, че ищцата не е била с поставен**

предпазен колан. Поради това е **неоснователно** релевираното възражение за съпричиняване поради нарушение на чл. 137а, ал. 1 ЗДвП /за същата е съществувало задължението по чл. 137а ЗДвП да пътува с поставен предпазен колан/ поради предприетото пътуване без поставен предпазен колан, тъй като СМЕ установява характера на травмите да сочи на поставен колан при пострадалата. В тази насока са и свидетелските показания на св. В. В.. От заключението на СМЕ се прави категоричния извод, че ищцата е била в лекия автомобил с поставен обезопасителен колан, с какъвто автомобила е оборудван /така заключение на САТЕ/, тъй като уврежданията добре отговарят да са се получили в момента на произшествието, именно в резултат на възпиращото действие на триточковия предпазен колан, т.е. СМЕ изяснява, че установените увреждания е възможно да се получат при поставен обезопасителен колан **и ако такъв не бе поставен травмите щяха да са много по-тежки** /казаното не важи за травмата на десния глезен на ищцата, тъй като наличието или не на поставен обезопасителен колан е без значение – така обяснение на в.л. в о.с.з. от 13.12.2022 г./.

Други доказателства в тази насока не са ангажирани от носещия доказателствената тежест застраховател. Както се посочи съпричиняване е налице, когато със своето поведение на пътя, пострадалият, като участник и в нарушение на правилата за движение, е допринесъл за настъпването на вредоносния резултат. Изводът за наличие на съпричиняване на вредата не може да почива на предположения, а намаляването на дължимото обезщетение за вреди от деликт по правилата на чл. 51, ал. 2 ЗЗД изисква доказани по безспорен начин конкретни действия или бездействия на увреденото лице, с което то обективно да е способствало за настъпването на вредите. Настоящият съд, в тази връзка, приема, че не се ангажираха доказателства за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищцата.

По размера на обезщетението за неимуществени вреди:

Тъй като неимуществените вреди, които представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, не биха могли да бъдат възстановени, предвиденото в закона обезщетение не е компенсаторно, а заместващо и се определя съобразно критериите, предписани в правната норма на чл. 52 ЗЗД – по справедливост от съда. Съгласно ППВС № 4/1968 г. /препотвърдено в тази своя част и с Тълкувателно решение № 1/21.06.2018 г. на ВКС по т.д. № 1/2016 г., ОСНГТК/ понятието “справедливост” по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е

абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението. Специфичното е, че стойността на неимуществената вреда не може да бъде точно фиксирана с допустими по ГПК доказателствени средства, с оглед на факта, че по същество негативното въздействие на деликта навлиза в неимуществената сфера на пострадалия или увредения и е част от неговия психо-емоционален статус, който няма как да бъде обективно установен. Възприятия в тази насока се съдържат в показанията на разпитаните по делото свидетели, както и заключенията на вещите лица по съдебно-медицинската и съдебно-психологическата експертиза, които дават светлина за претърпените от увреденото лице болки и страдания. Съдът е този, който във всеки конкретен случай преценява по справедливост размер на дължимото обезщетение, отчитайки понесените от увреденото лице болки и страдания, а и неудобствата – емоционални, физически и психически, които ги съпътстват и които зависят не само от обективен, но и от субективен фактор – конкретния психо-емоционален статус на пострадалия /субективното отношение към случилото си и отражението му върху психиката с оглед степента на психическа и емоционална зрялост на лицето, възрастта му и други/.

При определяне на размера на това заместващо обезщетение следва да се вземе предвид обстоятелството, че от процесното ПТП на ищцата е причинена лека телесна повреда, изразяваща се в две различни контузии по тялото – контузия на гръдния кош и навяхване /разтягане на ставните връзки/ на дясна глезенна става. Физическото възстановяване е продължило в срок от общо три седмици /така заключение на СМЕ/. Психическото възстановяване не е напълно завършено и до днес /така заключение на СПЕ/. При определяне размера на обезщетението съдът взема предвид, че ищцата е в активна възраст, наложило се е да ползва отпуск поради временна неработоспособност от четиринадесет дни, като първите седем дни преимуществено е лежала, приемала е обезболяващи медикаменти в рамките на седмица, имала е притеснения относно домакинската си работа. При определяне размера на обезщетението е необходимо да се отчете и начинът на извършването на противоправното деяние, затрудненията на ищцата да се грижи сама за своето ежедневие, затруднението в работоспособността на пострадалата, т.е. негативната промяна в начина ѝ на живот за около три

седмици, причиненият ѝ от инцидента стрес и уплах, които поради наличието на механизъм на ПТП изразяващ се в челен удар са по-високи от обичайните /установени от заключението на СПЕ/, както и нормативно определения лимит на обезщетението за причинени имуществени вреди, виновно причинени от застраховано лице по застраховка „Гражданска отговорност” – до 10 420 000 лв. Неминуемо ищцата е преживяла стрес при настъпване на процесното ПТП, като сблъсъкът с насрещно движещ се лек автомобил създава непосредствена опасност за живота на лицето, намиращо се на пътното платно. В тази връзка самият механизъм на ПТП – челен удар неминуемо увеличава психологическия стрес от настъпилото ПТП и това се установява от период от около месец, в който ищцата се е страхувала да се вози в лек автомобил. Обобщено – при определяне размера на обезщетението е необходимо да се отчете и начинът на извършването на противоправното деяние, затруднението в работоспособността на пострадалата, неудобствата в нормалната му дейтелност водеща до негативна промяна в начина ѝ на живот, както и нормативно определения лимит на обезщетението за причинени неимуществени вреди, виновно причинени от застраховано лице по застраховка “Гражданска отговорност” – до 10 420 000 лв. при едно пострадало лице, какъвто е настоящият случай /така чл. 492, ал. 1, т. 1 КЗ in fine/. Лимитът на застрахователното покритие е релевантно обстоятелство, тъй като икономическата конюнктура е в основата и на непрекъснатото нарастване и осъвременяване нивата на застрахователно покритие за неимуществени вреди, причинени от застрахования на трети лица. Независимо от функционално обусловената отговорност на застрахователя от отговорността на прекия причинител на застрахователното събитие, при определяне на дължимото застрахователно обезщетение би следвало да се отчитат в пълна степен и конкретните икономически условия, а като ориентир за размерите на обезщетенията би следвало да се вземат предвид и съответните нива на застрахователно покритие към релевантния за определяне на обезщетението момент /така **решение № 1/26.03.2012 г. на ВКС по т. д. № 299/2011 г., II т. о., решение № 83/06.07.2009 г. на ВКС по т.д. № 795/2008 г., II т. о., решение № 121/09.07.2012 г. на ВКС по т.д. № 60/2012 г., II т.о./**. При наличие на законовите предпоставки за ангажиране на пряката отговорност на застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“, застрахователната сума по нея следва да се има предвид като

един от критериите за решението на съда по приложението на чл. 52 ЗЗД – така **решение № 189/04.07.2012 г. на ВКС по т. д. № 634/2010 г., II т.о.** Всички анализирани дотук обстоятелства и конкретното им проявление по делото **обуславят по-висок размер** на дължимото от ответника на ищцата обезщетение.

От друга страна обстоятелствата, които **обосновават по-нисък размер** на обезщетението са, че ищцата въпреки двете натъртвания и травми е нямала счупвания на кости налагащи имобилизация, физическите страдания са били **умерени** по интензитет, били са приемани от ищцата болкоуспокояващи в продължение само на седмица, в нито един момент не е било провеждано болнично лечение, краткия период на пълно физическо възстановяване е бил от три седмици и ищцата е започнала на работа след две седмици, като се е придвижвала сама до работа т.е. вече е нямала необходимост от помощ от своите близки в бита си и своите ежедневни дейности /физическо възстановяване/, към момента се наблюдава единствено умерена депресивна симптоматика. Освен това въпреки, че ищцата се е притеснявала да се вози в лек автомобил е ползвала градски транспорт поне два пъти дневно – на отиване и на връщане от работното си място, т.е. дори да е имала притеснения да се качва на МПС е надмогнала в известна степен своите опасения.

С оглед изложеното съгласно чл. 51, вр. чл. 52 ЗЗД на увреденото лице се дължи обезщетение за причинените от деянието неимуществени вреди, които в конкретния случай имат характера на претърпени болки и страдания вследствие на извършеното деяние.

При конкретния и съвкупен на всички обективни обстоятелства в конкретния казус – полученото увреждане на здравето, изразяващо се в телесни травми; причинените физически болки и страдания в резултат на причиненото увреждане – по време на инцидента, както и след това, който обаче са **умерени** по интензивност продължителността и степента на претърпените болки и страдания около три седмици за физическите и около година и три месеца за психическите /следва да се подчертае, че се съобразиха и последиците в психологичен план - всеки претърпян пътен инцидент е свързан с негативни преживявания в психоемоционален план, които са установени от свидетелските показания и заключението на съдебно-психологическата експертиза/, нарушен житейски ритъм, съобразявайки

възрастта на пострадалата, причинените неудобства, свързани с ежедневното обслужване, нарушен житейски ритъм, невъзможност да бъде полаган труд за две седмици, продължилия страх и при съобразяване с конкретните икономически условия и съответните нива на застрахователно покритие към релевантния за определяне на обезщетението момент, които следва да се отчитат като ориентир за определяне на размера на дължимото застрахователно обезщетение, независимо от функционално обусловената отговорност на застрахователя от отговорността на прекия причинител на застрахователното събитие, както и посочените по-горе обстоятелства обуславящи по-нисък размер на обезщетението – липса на счупвания по тялото на ищцата, липса на болнично лечение, липса на необходимост от прием на медикаменти извън болкоуспокояващите, краткия период на пълно физическо възстановяване на ищцата без последици за нейното здраве – три седмици, вкл. започване на работа след две седмици, настоящият съд приема, справедливият размер на заместващото обезщетение на ищцата при подобни травматични увреждания, но при възстановяване на получената травма за причинените ѝ от противоправното поведение на делинквента Н. С. неимуществени вреди е 4000,00 лв. Действително физическите травми не се отличават с особена тежест, за което свидетелства и краткия възстановителен период – при наличие на пълно възстановяване от получените травми и бързото възобновяване на изпълнението на трудовите задължения на ищцата, но в психологически план се открие негативно изживяване с по-висок от обичайния интензитет. Освен това законодателят е определил висок нормативен максимум на застрахователното обезщетение за причинените от застрахованото лице неимуществени вреди – в размер на над десет милиона лева. Следователно, по този начин той е целял заместващото обезщетение да отговаря на действително претърпените болки и страдания. Процесната сума е и към минимума, определен в тази разпоредба. Заместващото обезщетение представлява парично благо, като неговата обезщетителна функция е насочена към получаване на имуществени блага, чрез които да бъде морално удовлетворен пострадалият, като емоционално да бъдат потиснати изживените неблагоприятни последици от причинените му болки и страдания. От друга страна обаче са налице и обстоятелства анализирани по-горе, които обуславят по-нисък размер на обезщетението за претърпени неимуществени вреди, което води до извода, че претенцията не следва да

бъде уважена изцяло. Настоящият съд **не даде вяра** на свидетелските показания за възстановителен период от три седмици като ищцата изцяло е лежала изнесени от св. В. В. и за отказ на ищцата да се качва в лек автомобил пет месеца изнесени от св. В. В., тъй като това не кореспондира със заключението на СМЕ, сочещо на общ възстановителен период от около три седмици и поради обстоятелството, че ищцата е била на работното си място две седмици след инцидента. Т.е. дори и ищцата да е имала друг физически дискомфорт, той не се дължи на физиологична необходимост, предизвикана от произшествието. В заключение доколкото паричния еквивалент на причинените неимуществени вреди се определя от съдът по справедливост, то настоящият съдебен състав намира, че претърпените неимуществени вреди както се посочи следва да бъдат обезщетени в размер 4000,00 лв., от които доброволно са били заплатени след подаване на исковата молба 710,00 лв.

Казаното означава, че доколкото по делото е обявено за безспорно, че ответникът е заплатил в хода на съдебното производство на ищцата доброволно сумата от 710,00 лв. за претърпени от нея неимуществени вреди от настъпилото на ***** г. ПТП след подаване на исковата молба / исковата молба е подадена на 12.05.2022 г., а плащането е на 04.08.2022 г./, то предявеният иск следва да бъде уважен за сумата от 3290,00 лв., като за горницата до предявения размер от 5000,00 лв. следва да се отхвърли както следва: 1/ за сумата от 710,00 лв. като погасен чрез плащане в хода на процеса /на дата 04.08.2022 г./ и 2/ за сумата от 1000,00 лв. като неоснователен.

По претенцията за обезщетение за забава:

Процесният договор за застраховка „Гражданска отговорност“ е сключен на *** г. и по силата на пар. 22 ПЗРКЗ, в сила от 01.01.2016 г., спрямо него се прилагат разпоредбите на действащия Кодекс за застраховането, който урежда по различен начин въпросът за лихвата върху застрахователните обезщетения. Съгласно разпоредбата на чл. 496, ал. 1 КЗ срокът за окончателно произнасяне по претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите не може да е по-дълъг от три месеца от нейното предявяване по реда на чл. 380 КЗ пред застрахователя, сключил застраховката „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, или пред неговия представител за уреждане на претенции.

От представеното по делото заявление за заплащане на застрахователно

обезщетение, вх. № ***** г. /л. 18-20 от делото/ се установява, че ищцата е предявила искане за заплащане на обезщетение за претърпените от процесното ПТП вреди на 05.01.2022 г., т.е. срокът за произнасяне на ответника е изтекъл на 05.04.2022 г. /присъствен ден/, т.е. от дата 05.04.2022 г. ответникът е в забава.

Въпреки това законна лихва върху присъденото обезщетение за неимуществени вреди следва да се определи от дата 05.01.2022 г., която е датата на уведомяване на застрахователя за настъпилото ПТП по следните съображения - независимо, че за периода от 05.01.2022 г. /на която дата е уведомен ответника/ до 05.04.2022 г. вкл. застрахователят не е в забава по чл. 497, ал. 1 КЗ, за този период той дължи законна лихва за забава върху присъденото обезщетение за неимуществени вреди, но на основание чл. 429, ал. 3 КЗ вр. чл. 493, ал. 1, т. 5 и чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ, доколкото лихвите, прибавени към обезщетението за неимуществени вреди, не надхвърлят застрахователната сума. Тези лихви застрахователят дължи **не за собствената си забава, а за забавата на застрахования делинквент**, с оглед **функционалната** обусловеност на отговорността на застрахователя от отговорността на делинквента. Съгласно чл. 429, ал. 3, изр. 2-ро КЗ вр. чл. 493, ал. 1, т. 5 и чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ, застрахователят дължи на увреденото лице лихвите за забавата на застрахования по застраховка „Гражданска отговорност“, считано от по-ранната дата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от 1/ застрахования делинквент или 2/ от увреденото лице, вкл. чрез предявяване от последното на застрахователна претенция, стига лихвите да са в рамките на лимита на отговорност на застрахователя, определен от размера на застрахователната сума. В случая, поради липса на други данни по делото, настоящият съд приема, че застрахователят е уведомен за застрахователното събитие на 05.01.2022 г. с предявяване на застрахователната претенция от увреденото лице, поради което за периода от 05.01.2022 г. до 05.04.2022 г. ответникът дължи законна лихва за забава върху застрахователното обезщетение за неимуществени вреди, на основание чл. 429, ал. 3 КЗ вр. чл. 493, ал. 1, т. 5 и чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ /така изцяло **решение № 167/30.01.2020 г. на ВКС по т.д. № 2273/2018 г., II т.о./**. В **решение № 128/04.02.2020 г. на ВКС по т. д. № 2466/2018 г., I т.о., определение № 320/27.05.2021 г. на ВКС по т.д. № 2063/2020 г., I т.о.,** по поставения правен въпрос също се приема, че в

хипотезата на пряк иск от увреденото лице срещу застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ в застрахователната сума по чл. 429 КЗ / в сила от 01.01.2016 г. / се включва дължимото от застрахования спрямо увреденото лице обезщетение за забава за периода от момента на уведомяване на застрахователя, респ. предявяване на претенцията от увреденото лице пред застрахователя, а не и от момента на увреждането. По отношение на задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите в чл. 493, ал. 1, т. 5 КЗ е предвидено, че застрахователят покрива отговорността на застрахования за лихвите по чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ, т.е. при ограниченията на чл. 429, ал. 3 КЗ - само в рамките на застрахователната сума и за периода с начало от уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие, респ. предявяване на претенция от увреденото лице. В чл. 494, т. 10 КЗ изрично се изключват от застрахователното покритие всички разноски и лихви извън тези по чл. 429, ал. 2 и ал. 5 КЗ при спазване на условията по чл. 429, ал. 3 КЗ, т. е. не се покриват лихви за периода от датата на деликта до датата на уведомяване на застрахователя.

Изложеното и прието както от ВКС, така и от настоящия съд се подкрепя и от цялостния анализ на правната уредба по КЗ и КЗ /отм./ - налице е различен правен режим между КЗ /отм./; и действащия КЗ. При действието на КЗ /отм./; по отношение на третото увредено лице, предявило иска по чл. 226, ал. 1 КЗ /отм./; респективно чл. 432 КЗ, застрахователят дължи законната лихва от деня на непозволеното увреждане, тъй като делинквентът дължи законна лихва при непозволено увреждане от момента на деликта, респ. откриването на дееца, когато той е бил неизвестен – арг. чл. 84, ал. 3 ЗЗД и чл. 223, ал. 2 КЗ /отм./. Разпоредбата на чл. 226, ал. 2 КЗ /отм./, която урежда отговорността на застрахователя пред третото лице, изключва възможността застрахователят да прави възражение на увреденото лице по прекия иск за неуведомяване по чл. 224, ал. 1 КЗ /отм./ и недължимост на лихвата до датата на съобщаване. Последицата от неизпълнението на задължението на застрахования да уведоми застрахователя е застрахователят с регресен иск да иска от застрахования заплатените от него лихви за забава – така напр. решение № 217/20.12.2017 г. на ВКС по т.д. № 990 / 2017 г., II т.о., решение № 107/01.09.2017 г. на ВКС по т.д. № 441/2016 г., I т.о., решение № 105/13.07.2017 г. на ВКС по гр.д. № 60097/2016 г., I г.о., решение № 126/

29.05.2017 г. на ВКС по т.д. № 994/2016 г., II т.о., решение № 24/23.03.2017 г. на ВКС по гр.д. № 60047/2016 г., III г.о. При действието на КЗ изрично е регламентирано, че застрахователното покритие включва и лихвите по чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ /арг. чл. 493, ал. 1, т. 5 КЗ/, тоест застрахователят отговаря за лихвата за забава, когато застрахованият отговаря за тях пред увреденото лице, което в хипотезата на деликта произтича от правилото на чл. 84, ал. 3 ЗЗД. Въпреки това в чл. 429, ал. 3 КЗ е регламентирано, че лихвите за забава на застрахования по ал. 2, т. 2, за които той отговаря пред увреденото лице, се плащат от застрахователя само в рамките на застрахователната сума /лимита на отговорност/. В този случай от застрахователя се плащат само лихвите за забава, дължими от застрахования, считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430, ал. 1, т. 2 КЗ или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна. С други думи, отговорността на прекия причинител за лихви, считано от датата на непозволеното увреждане съществува, но същата /по силата на самия кодекс/ се поема от застрахователя от един по-късен момент, **в който му е станало известно настъпването на застрахователното събитие.** Не е налице законова възможност в тежест на застрахователя да се възложат и лихвите за времето от увреждането до уведомяването му за това. Именно в този смисъл е нормата на чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ, според която в застрахователното обезщетение се включват само лихви за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице при условията на ал. 3. В ал. 3 са посочени две условия, ограничаващи размера на претенцията за лихви – първото е тя да не надхвърля рамките на застрахователната сума /лимити на отговорността/ и второто условие е да се начисли от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430, ал. 1, т. 2 или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна. Този извод не може да бъде оборен от правилото на чл. 497 КЗ, във вр. чл. 496 от КЗ. Тези норми установяват отговорността на самия застраховател за плащане на законни лихви върху дължимо обезщетение, която отговорност е резултат от неговата собствена забава. Лихвата не е обусловена от поведението на делинквента, нейният размер вече не е част от застрахователната сума /визирана в чл. 429 КЗ/ и не

може да бъде ограничаван от размера на последната.

По съдебноделоводните разноски:

По отношение на адвокатското възнаграждение - при този изход на спора, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, право на разноски има ищцата и на основание чл. 78, ал. 3 и ал. 8 ГПК право на разноски има ответника тъй като искът е частично уважен. Следва общо да се посочи, че основа за изчисляване на разноските ще бъде уважена част от иска в размер на 4000,00 лв. /тъй като плащането от 710,00 лв. е извършено от ответника в хода на процеса, т.е. след подаването на исковата молба/, и отхвърлена част от иска в размер на 1000,00 лв.

1/ По разноските на ищцата - с оглед цената на иска /5000,00 лв./, следва на основание чл. 7, ал. 2, т. 3 от Наредба № 1/2009 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения да бъде определено адвокатско възнаграждение в размер на 696,00 лв. с ДДС /580,00 лв. минимален размер и 116,00 лв. ДДС/ и да бъде присъдено на адв. Р. М. 556,80 лв. с ДДС /464,00 лв. основа и 92,80 лв. ДДС/ адвокатско възнаграждение **съразмерно на уважената част от иска** на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата /ЗА/ вр. чл. 7, ал. 2, т. 3 от Наредба № 1/2009 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения /в редакцията – изм. и доп. ДВ, бр. 68/31.07.2020 г., приложима към момента на сключване на договора за правна защита и съдействие от 02.05.2022 г., л. 29 от делото/, за процесуално представителство на ищцата по делото. По отношение на адвокатското възнаграждение от 556,80 лв. с ДДС следва да се посочи, че правилото, че на присъждане подлежат само действително направените, т.е., заплатени разноски, не е абсолютно – изключения от него са допустими, но само в изрично предвидените случаи. Според нормата на чл. 38, ал. 2 ЗА, когато адвокатът е оказал безплатна правна помощ на нуждаещо се от издръжка, материално затруднено лице или на свой роднина, близък или друг юрист, при постановяване на благоприятно решение по спора за представлявания, съдът осъжда насрещната страна да заплати на адвоката възнаграждение в размер, не по-нисък от предвидения в наредбата на Висшия адвокатски съвет по чл. 36, ал. 2 ЗА. За уважаване на искането по чл. 38, ал. 2 ЗА е достатъчно по делото да е била осъществена правна помощ без данни за договорен в тежест на доверителя размер на възнаграждението по чл. 36, ал. 2 ЗА;

заявление, че предоставената правна помощ е договорена като безвъзмездна и липса на данни, които да го опровергават; отговорност на насрещната страна за разноски съобразно правилата на чл. 78 ГПК.

В разглеждания случай ищецът е релевираше своевременно искане за присъждане на разноски, като е представил списък на разноските по чл. 80 ГПК. По делото е ангажиран и договор за правна защита и съдействие /л. 29 от делото/, в който страните по упълномощителната сделка – ищцата, от една страна и съответният адвокат, от друга страна, са направили съвпадащи изявления, че правната помощ се предоставя като безплатна поради това, че ищцата е материално затруднена – чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА, което обстоятелство не е било оспорено от ответника. Освен това преценката дали да окаже безплатна правна помощ и дали лицето е материално затруднено, или не, се извършва не от съда, а от самия адвокат и е въпрос на договорна свобода между адвоката и клиента /така определение № 708/05.11.2015 г. на ВКС по гр.д. № 4891/2015 г., IV г.о., определение № 442/28.06.2019 г. на ВКС по гр.д. № 502/2019 г., II т.о./.

Според правилата на чл. 78, ал. 1, ал. 3 и ал. 5 ГПК, страната следва да бъде компенсирана за реално извършените разноски по спора само за един адвокат, каквито при безплатната правна помощ безспорно няма – поради което и в хипотезата на чл. 38, ал. 2 ЗА възнаграждението се присъжда на процесуалния представител, а не на страната, в чиято полза е разрешен спора. Размерът на възнаграждението на адвоката, осъществил безплатна правна помощ, се определя от съда по императивната разпоредба на чл. 38, ал. 2 ЗА в рамките на предвидения в Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, като посоченият от страната, респ. от нейния процесуален представител, размер на адвокатското възнаграждение, дължимо при условията на чл. 38, ал. 2 ЗА, не обвързва съда /което съответно изключва и възможност за злоупотреба с право/. Поради това възражението за прекомерност направено от страна на ответника е лишено от предмет.

Освен това ответникът дължи да възстанови на ищцата и сумата от общо 1206,40 лв. представляваща сбор от сумите за внесената държавна такса, възнаграждения на вещи лица и такса за издаване на съдебно удостоверение отново **съразмерно на уважената част от иска**.

2/ По разноските на ответника – ответникът претендира разноски в размер на 453,00 лв. възнаграждения за вещи лица и 540,00 лв. юрисконсултско възнаграждение, което на основание чл. 78, ал. 8 ГПК, във връзка с чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ и чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащане на правната помощ и по направеното възражение за прекомерност от страна на ищцата, настоящият съд определя на 100,00 лв. юрисконсултско възнаграждение, като при определянето му се взе предвид фактическата и правна сложност на делото и извършените от юрисконсулта процесуални действия /единствено подаване на отговор на исковата молба/. При това положение разноските на ответника са общо 553,00 лв. /100,00 лв. юрисконсултско възнаграждение и 453,00 лв. възнаграждения за вещи лица/, като ищцата следва да възстанови/заплати на ответника на основание чл. 78, ал. 3 и ал. 8 ГПК разноски в размер на общо 110,60 лв. **съразмерно на отхвърлената част от иска.**

Мотивиран от гореизложеното и на основание чл. 235, ал. 1 ГПК,
Старозагорски районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА по иска с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ „ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, ЕИК: 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, район „Изгрев“, бул. „Г.М. Димитров“ № 1 **да заплати** на С. М. В., ЕГН: ***** и адрес: гр. ***** сумата от **3290,00 лв.** /три хиляди двеста и деветдесет лева/, представляваща обезщетение за претърпени **неимуществени** вреди, в резултат ПТП настъпило на ***** г. и причинено от застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“ водач – Н. Т. С., ЕГН: *****, на л.а. „****“, с рег. № *****, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 30.03.2020 г. до окончателното плащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над сумата от **3290,00 лв.** до пълния претендиран размер от **5000,00 лв.** както следва: 1/ за сумата от 710,00 лв. като **погасен чрез плащане** в хода на процеса /на дата 04.08.2022 г./ и 2/ за сумата от 1000,00 лв. като **неоснователен.**

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК „ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, ЕИК: 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, район

„Изгрев“, бул. „Г.М. Димитров“ № 1 да заплати на С. М. В., ЕГН: ***** и адрес: гр. *****, сума от общо **1206,40 лв.** /хиляда двеста и шест лева и четиридесет стотинки/, представляваща направени по делото разноси за държавна такса, съдебни удостоверения и възнаграждения за вещи лица съразмерно на уважената част от иска.

ОСЪЖДА „ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, ЕИК: 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, район „Изгрев“, бул. „Г.М. Димитров“ № 1, да заплати на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗАдв вр. чл. 7, ал. 2, т. 3 от Наредба № 1/2009 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения на адв. Р. М. с личен номер от единния регистър при Висш адвокатски съвет № ***** адвокатско възнаграждение в размер на общо **556,00 лв. с ДДС** /петстотин петдесет и шест лева и осемдесет стотинки/ за процесуално представителство на ищцата по делото съразмерно на уважената част от иска.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 и ал. 8 ГПК С. М. В., ЕГН: ***** и адрес: гр. *****, да заплати на ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, ЕИК: 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, район „Изгрев“, бул. „Г.М. Димитров“ № 1, сума от общо **110,60 лв.** /сто и десет лева и шестдесет стотинки/, представляваща направени по делото разноси за юрисконсултско възнаграждение и възнаграждения за вещи лица съразмерно на отхвърлената част от иска.

Решението подлежи на въззивно обжалване с въззивна жалба пред Старозагорски окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Препис от настоящето решение да се връчи на страните по делото, заедно със съобщението за постановяването му на основание чл. 7, ал. 2 ГПК.

Съдия при Районен съд – Стара Загора: _____